

พบรอยสะกดทางวิชาชีพพยาบาลไทย

วิกฤติโควิด-19 ที่ผ่านมานับเป็นประสบการณ์ครั้งยิ่งใหญ่ที่ทำให้ทุกคนบนโลกต้องปรับตัวในการดำเนินชีวิตในแทบทุกด้าน เช่นเดียวกับวิชาชีพพยาบาลที่ต้องพบรอยสะกดจากความเสียหายต่อการติดเชื้อ เนื่องจากการทำงานที่ต้องสัมผัสกับผู้ป่วย อีกทั้งยังต้องประสบกับภาวะต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานจนมีความคิดจะลาออก ซึ่งกลายเป็นปรากฏการณ์เกือบทั่วโลก

รศ.รักษน กชไกร อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยเปิดเผยถึง **ผลสำรวจวิจัยจากพยาบาลวิชาชีพกว่า 2,000 รายทั่วประเทศ** เมื่อประมาณ 3 ปีที่ผ่านมา ก่อนช่วงวิกฤติโควิด-19 พบว่ามีพยาบาลวิชาชีพที่ประสบปัญหาจากการทำงานจนมีความคิดจะลาออกถึงร้อยละ 70.8

นับเป็นสถานการณ์ที่พบคล้ายคลึงกันเกือบทั่วโลก โดยสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากความ

ไม่พึงพอใจเหมาะสมของสิ่งแวดล้อมในการทำงาน อาทิ ที่ประเทศโปแลนด์ สัมภาษณ์พยาบาลวิชาชีพคิดจะลาออกถึงร้อยละ 50 ในขณะที่ทางแอฟริกาใต้ พบร้อยละ 55

สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้พยาบาลวิชาชีพไทยต้องประสบปัญหาจากการทำงานจนมีความคิดจะลาออกเนื่องจาก **ไม่มีความสุขในการทำงาน การขาดอัตรากำลัง** ประกอบกับสถานการณ์การเจ็บป่วยด้วยโรคต่างๆ ของประชาชนไทยมีมากขึ้นทำให้ภาระงานหนักมากเกินไป

แม้ที่ผ่านมามีส่งเสริมสุขภาวะ แต่

เมื่อได้พิจารณาถึงภาระงานของพยาบาลวิชาชีพไทยพบว่าพยาบาลบางแห่งต้องปฏิบัติหน้าที่มากที่สุดถึง 12 เวิร์ดต่อสัปดาห์ บางรายขาดการพักผ่อนที่เพียงพอจนถึงขั้นประสบอุบัติเหตุซ้ำรถหลับใน

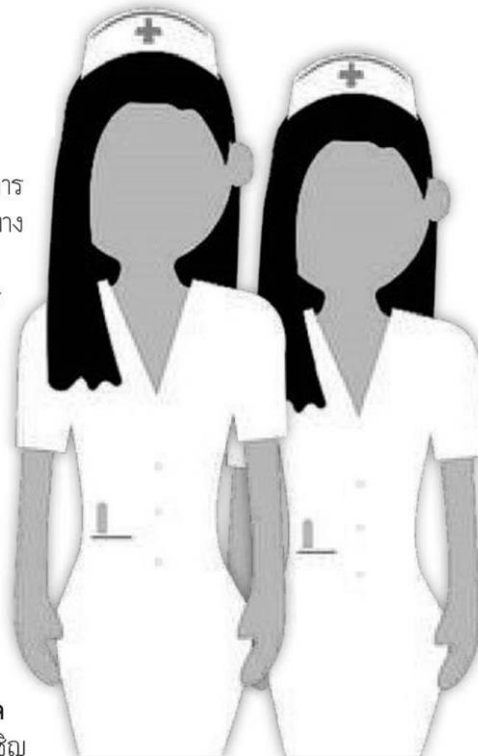
ทางออกสำคัญที่นำเสนอเพื่อลดปัญหาดังกล่าว ได้แก่ การสร้างสภาวะแวดล้อมที่ดีในการปฏิบัติงาน โดยการลดเครียดจากการปฏิบัติงาน การลดภาระที่เกินจำเป็นนอกเหนือจากการใช้ทักษะทางวิชาชีพการเพิ่มความปลอดภัยในการทำงาน และการให้ค่าตอบแทนที่สมเหตุสมผล

นอกจากนี้จากการสำรวจที่ผ่านมา ยังพบ **รอยสะกดสำคัญจากการยอมรับความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ** ซึ่งหากได้รับการแก้ไขโดยส่งเสริมให้เกิดเอกสิทธิ์

(autonomy) หรืออิสระทางวิชาชีพในการปฏิบัติงาน ก็จะสามารถเพิ่มความมั่นคงทางวิชาชีพมากขึ้นได้

คุณภาพชีวิตที่ดี จะนำไปสู่ผลการปฏิบัติที่ดีวิชาชีพพยาบาลไม่ได้เป็นเพียง “ผู้ดูแล” แต่จำเป็นต้องได้รับการดูแล ทั้งสุขภาวะทางกาย สุขภาวะใจ และสุขภาวะทางปัญญา เช่นเดียวกับวิชาชีพอื่นๆ เพื่อให้เกิดความสมดุลในการดำเนินชีวิตลรอยสะดุด และทำให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาวิชาชีพต่อไป

ข้อมูลเสริมจากกองบรรณาธิการ : ทั้งนี้ ผลสำรวจข้างต้นสอดคล้องกับรายงาน “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจลาออกของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลหนองคาย จังหวัดหนองคาย” ซึ่งเผชิญ

ปัญหาการลาออกและภาวะขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพ ทำให้พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาล มีภาระงานเพิ่มมากขึ้น

สภาการพยาบาลได้ตั้งเกณฑ์กำหนดอัตรากำลังพยาบาลขั้นต่ำในสถานพยาบาลเฉลี่ยอยู่ที่ 4-6 คน (วรรณวิไล จันทระภัก 2551) แต่ในโรงพยาบาลหนองคายดูแลผู้ป่วยเฉลี่ยอยู่ที่ 10-15 คน ด้วยความสำคัญของพยาบาลวิชาชีพ และการลาออกของพยาบาลวิชาชีพมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการขาดแคลนอัตรากำลัง ส่งผลต่อคุณภาพการพยาบาลวิชาชีพได้

ผู้ศึกษาในฐานะเป็นพยาบาลวิชาชีพเล็งเห็นความสำคัญของปัญหานี้จึงสนใจจะทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจและแนวโน้มลาออกของพยาบาลวิชาชีพเพื่อให้ผู้บริหารนำไปวางแผนบริหารบุคคลในการจัดการสาเหตุที่นำมาซึ่งความตั้งใจลาออกจากงานของพยาบาลวิชาชีพ และสร้างโรงพยาบาลให้เป็นองค์กรที่มีคุณภาพต่อไป